

EDUSKUNNAN ULKOASIAINVALIOKUNTA

Helsingissä

29 päivänä marraskuuta 1988

Lausunto n:o 1

Lakivaliokunnalle

Lakivaliokunta on 11 päivänä lokakuuta 1988 päivätyllä kirjeellään pyytänyt eduskunnan päätöksen mukaisesti ulkoasiainvaliokunnalta lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 96 laeiksi vakuutusyhtiölain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ulkomaankauppa- ja ministeri Pertti Salolainen, osastopäällikkö Jukka Rantala ja toimistopäällikkö Jorma Heikkilä sosiaali- ja terveysministeriöstä, osastopäällikkö Esa Ojanen Suomen Pankista, ulkoasiainsihteerinä Elias Lähdesmäki ulkoasiainministeriöstä, tohtori Matti L. Aho Suomen vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry:stä ja pääjohtaja Pentti Talonen Pohjola-yhtiöistä.

Käsiteltyään asian lähinnä ulkomaankauppa- ja kansainvälisyyden osalta kan-
nalta ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan vakuutusyhtiölaikiin lisättäväksi säännökset ulkomaalaisten oikeudesta omistaa suomalaisen vakuutusyhtiön osakkeita tai osuuksia. Ulkomaalaisella olisi oikeus omistaa mainittuja osakkeita tai osuuksia enintään määrä, joka vastaa kahta viidesosaa vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta.

Vakuutusyhtiön yhtiöjärjestykseen olisi esityksen mukaan otettava asiaa koskevat määräykset, ja mainitut osakkeet tai osuudet olisi varustettava ulkomaalaisomistuksen sallivalla merkinnällä. Lisäksi ulkomaalaisten äänioikeus yhtiökokouksessa olisi rajoitettu enintään neljäsosaan muiden osakkeiden kokouksessa käytettävissä olevasta äänimäärästä.

Valiokunnan kannanotot

Laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita (219/39) rajoittaa ulkomaisen omistuksen 20 prosenttiin ilman, että sitä pidetään niin sanottuna vaarallisena yhtiönä, joka tarvitsee viranomaisen luvan kiinteistön hankintaan. Omistusoikeutta voidaan hakemuksesta korottaa 40 prosenttiin. Rajoituslaki ei kuitenkaan koske vakuutusyhtiöitä, joiden ulkomaista omistusta ei ole tähän saakka muutenkaan rajoitettu.

Länsi-Euroopan taloudellisen yhdentymisen johtavana periaatteena on kaupan ja muun taloudellisen yhteistoiminnan vapauttaminen. Ulkoasiainvaliokunta katsoo, että vakuutusyhtiöiden ulkomaalaisrajoitusten käyttöönotto ei periaatteessa vastaa tätä kehitystä. Lakiehdotukset saattavat kuitenkin vakuutusyhtiöiden ulkomaalaisomistusta koskevat säännökset yhdensuuntaisiksi muita yhtiöitä koskevien säännösten kanssa. Erilaiset säännökset saattaisivat johtaa rajoituslain kiertämiseen suomalaisten vakuutusyhtiöiden kautta. Tämän johdosta valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina.

Suomella on Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) pääomaliikkeiden koodissa suoria sijoituksia Suomeen koskeva varauma, joka kattaa muun muassa sijoitukset vakuutusyhtiöihin. Suoralla sijoituksella tarkoitetaan OECD:n määritelmän mukaan sijoitusta, jolla luodaan pysyvä taloudellinen suhde sijoituskohteeseen ja hankitaan siinä määräysvaltaa. Tämä edellyttää yleensä vähintään 10 prosentin omistusoikeutta. Muut sijoitukset katsotaan portfoliosijoituksiksi.

Suomella ei ole portfoliosijoitusten osalta varaumaa, mutta se on parhaillaan esittämässä OECD:lle tällaisen varauman hyväksymistä.

Varauman tekeminen jälkikäteen on yleensä kiellettyä, mutta kysymyksessä ei ole uusien rajoitusten asettaminen vaan aikanaan epähuomiossa unohtuneen asian korjaaminen. OECD:ssä on hyväksytty jälkikäteen varauksen toisessa vastaavanlaisessa tapauksessa.

Ulkoasiainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, ettei hallituksen esityksessä ole selostettu lakiehdotusten suhdetta Suomen kansainvälisiin sitoumuksiin. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi omalla esimerkillään edistää kansainvälisen oikeuden vahvistamista. Valiokunta

edellyttääkin, että hallitus ryhtyy asianmukaisiin toimenpiteisiin, jos Suomen esittämää varauksia ei hyväksytä. Samalla valiokunta korostaa lakivaliokunnalle antamassaan lausunnossa n:o 2/1987 vp. esille tuomaansa lainsäädännön ja sopimusvelvoitteiden yhteyttä.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen lausuntonaan,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Aaltonen, varapuheenjohtaja Melin ja jäsenet Almgren, Elo, Juhantalo, Kuuskoski-Vikatmaa, U.

Leppänen, Paasilinna, Pystynen, Särkijärvi, Wahlström ja Väänänen sekä varajäsenet Järvenpää ja Kääriäinen.
